UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Sōkratus Scholastiku Kai Ermeiu Sozomenu Ekklēsiastikē Istoria

Socrates <Scholasticus>

Mogvntiae, 1677

Cap. XII. Quomodo Theodosius omnium religionum sectas unire voluerit. Item de Agelio & Sisinio Novatianis: quid ab illis consilii datum sit. Et quomodo Synodo iterum congregata, solo Homousianos ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-14233

Visual Library

πρόσταγμα, ἐντὸς τειχῶν εἰς τὰς πόλεις εἰσδεχθῆναι, παρὰ τὸ νενομισμένον ῥωμαίοις, ἀμοιβαδόν τε ὑπὸ ψαλμῳδίαις ταῖς ἐν ἑκάστῳ τόπῳ τιμώμενον, ἕως ἀντιοχείας διακομισθῆναι.

A cadaver illud intra urbes receptum fuiſſe, præter morem inſtitutumque Romanorum: & pſalmorum cantibus per ſingula loca alternatim exceptum, honorifice Antiochiam uſque deductum fuiſſe.

Κεφ. ια΄.

Περὶ τῆς χειροτονίας Φλαβιανοῦ τοῦ ἐπισκόπου ἀντιοχείας, καὶ τῶν ἐπὶ ταύτῃ συμβάντων παρὰ τὸν ὅρκον.

Καὶ μελέτιος μὲν τοιᾶσδε ἠξιώθη ταφῆς· χειροτονεῖται δὲ ἀντ' αὐτοῦ Φλαβιανὸς παρὰ τοὺς δοθέντας ὅρκους· ἔτι γὰρ παυλῖνος τῷ βίῳ περιῆν· ἐκ τούτου δὲ μεγίστη πάλιν ταραχὴ τὴν ἀντιοχέων ἐκκλησίαν ἐπέλαβε· καὶ πλεῖστοι σφᾶς ἀπέσχισαν τῆς πρὸς Φλαβιανὸν κοινωνίας, καὶ ὑπὸ παυλίνῳ ἰδίᾳ ἐκκλησίαζον· διεφέροντο δὲ τούτου χάριν πρὸς ἀλλήλους καὶ αὐτοὶ ἱερεῖς· καὶ αἰγύπτιοι μὲν, καὶ ἀράβιοι καὶ κύπριοι, ὡς ἐπὶ ἠδικημένῳ παυλίνῳ ἠγανάκτουν· σύροι δὲ, καὶ παλαιστινοὶ καὶ φοίνικες, ἀρμενίων τε καὶ καππαδοκῶν καὶ γαλατῶν, καὶ τῶν πρὸς τῷ πόντῳ οἱ πλείους, τὰ Φλαβιανοῦ ἐφρόνουν· οὐχ ἥκιστα δὲ ἐχαλέπαινεν ὁ ῥωμαίων ἐπίσκοπος, καὶ πάντες οἱ πρὸς ἑσπέραν ἱερεῖς· καὶ παυλίνῳ μὲν ὡς ἐπισκόπῳ ἀντιοχείας τὰς συνήθεις ἔγραφον ἐπιστολὰς, ἃς συνοδικὰς καλοῦσι· πρὸς δὲ Φλαβιανὸν σιωπὴν ἦγον· καὶ τοὺς ἀμφὶ διόδωρον τὸν ταρσοῦ, καὶ ἀκάκιον τὸν βεροίας, τοὺς αὐτὸν χειροτονήσαντας, ἐν αἰτίᾳ ἐποιοῦντο, καὶ ἀκοινωνήτους εἶχον· ὥστε δὲ τὰ περὶ τούτων διαγνῶναι, ἔγραψαν αὐτοί τε καὶ γρατιανὸς ὁ βασιλεὺς, συγκαλοῦντες εἰς τὴν δύσιν τοὺς ἀπὸ τῆς ἀνατολῆς ἐπισκόπους.

CAPUT XI.

De ordinatione Flaviani Antiochenſis Epiſcopi, & de his quæ propter jusjurandum acciderunt.

B Ac Meletius quidem hujuſmodi ſepulturam eſt conſecutus. Flavianus vero ejus loco ordinatus eſt, contra jurisjurandi fidem. Nam Paulinus adhuc ſuperſtes erat. Qua ex re ingens perturbatio Antiochenſem Eccleſiam iterum occupavit: & plurimi ſe à communione Flaviani ſejunxerunt, ac ſeorſum ſub Paulino collectas celebrarunt. Sed & ſacerdotes ipſi, hujus rei causâ inter ſe diſſidebant. Et Ægyptii quidem cum Arabicis & Cypriis, Paulini tanquam injuriâ affecti vicem dolebant. Syri vero & Palæſtini ac Phœnices, & ex Armeniis, Cappadocibus, Galatis ac Ponticis plerique, Flaviani C partes fovebant. Verum Epiſcopus Romanus & reliqui Occidentalium partium ſacerdotes, non mediocriter indignabantur. Et ad Paulinum quidem tanquam Epiſcopum Antiochiæ, conſuetas ſcribebant Epiſtolas, quas ſynodicas appellant. Ad Flavianum vero nullas literas dabant. Quin & Diodorum Tarſi & Acacium Berœæ Epiſcopos qui illum ordinaverant, in crimen vocabant, & ab eorum communione abſtinebant. Itaque ut his de rebus cognoſceretur, tum ipſi, tum Imperator Gratianus, ad Orientales Epiſcopos ſcripſerunt, eos in Occidentem convo-D cantes.

Κεφ. ιβ΄.

Ὅτι ἐβουλεύσατο θεοδόσιος πάσας τὰς αἱρέσεις ἑνῶσαι· καὶ περὶ ἀγελίου καὶ σισινίου τῶν ναυατιανῶν, τί εἰσηγήσαντο· καὶ ὡς συνόδου πάλιν γενομένης, μόνους τοὺς τὸ ὁμοούσιον δοξάζοντας ὁ βασιλεὺς ἀπεδέξατο· τοὺς δὲ ἄλλως φρονοῦντας, τῶν ἐκκλησιῶν ἀπήλασε.

Καὶ κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον, τῶν ἀπὸ τῆς καθόλου ἐκκλησίας καταλαμβανόντων τοὺς εὐκτηρίους οἴκους, πλεῖσται πολλαχῆ τῆς ὑπηκόου

CAP. XII.

Quomodo Theodoſius omnium religionum ſectas unire voluerit. Item de Agelio & Siſinio Novatianis: quid ab illis conſilii datum ſit. Et quomodo Synodo iterum congregata, ſolos Homouſianos probaverit Imperator: eos vero qui aliter ſentirent, Eccleſiis ejecerit.

Eodem tempore cum Catholici Eccleſias occuparent, multis in partibus Imperij Romani graves motus

contigerunt, obſiſtentibus videlicet Arianis. Imperator autem Theodoſius, exiguo tempore poſt priorem Synodum elapſo, ſectarum quæ tum temporis maxime vigebant, principes iterum convocavit, ut de iis quorum cauſa diſſidebant, rationem redderent aut acciperent. Sperabat enim perfecturum ſe, ut omnes inter ſe conſentirent, ſi communem ipſis diſputationem de controverſiis fidei propoſuiſſet. Cum igitur conveniſſent, Merobaude iterum & Saturnino conſulibus, quo anno Theodoſius Arcadium filium ſuum Imperii conſortem ſibi adjunxit: Imperator evocato ad ſe Nectario, de futura Synodo cum eo communicavit; juſſitque ut quæſtiones ex quibus natæ erant hæreſes, diſceptandas proponeret. Quô una fieret Eccleſia credentium in Chriſtum, & doctrina fidei concors ſtabiliretur. Porro Nectarius domum reverſus, cum variis curis angeretur, Agelio Novatianorum Epiſcopo, ut qui eandem cum ipſo fidem teneret, conſilium Imperatoris aperuit. Agelius vero, utpote qui vitæ ſanctimoniam factis ipſis profitebatur, in dicendo vero ac diſputando parum erat exercitatus, alterum vice ſua propoſuit, qui & diſpicere quid agendum eſſet, & diſputare ſi opus foret, egregie calleret, Siſinium nomine, qui tum quidem lector ſub ipſo erat: Poſtea vero Epiſcopus ibidem Novatianorum fuit. Virum intelligendi facultate ac dicendi copia præditum: qui ſacrorum librorum expoſitiones accurate didicerat: & multiplicem habebat notitiam eorum quæ tum ab Ethnicis, tum ab Eccleſiaſticis auctoribus ſcripta erant. Hic pro loco ac tempore rectiſſime conſulere viſus, auctor fuit ut fugerent diſputationes cum hæreticis, tanquam contentionis ac diſſidii fomites: interrogarentque potius illos, num admitterent eos doctores atque interpretes ſacrarum ſcripturarum, qui ante diſſidium Eccleſiæ vixiſſent. Etenim, ajebat, ſi iſtorum teſtimonia rejecerint, à ſuis conſortibus explodentur. Si vero illos ad dirimendas controverſias idoneos eſſe arbitrabuntur, proferendi ſunt eorum libri. Probe enim norat, antiquos qui Filium Patri coæternum credi reperiſſent, nunquam auſos fuiſſe dicere, quod generationis ſuæ aliquod habuiſſet initium.

A ταραχαὶ συνέβησαν, τῶν ἀπὸ τῆς Ἀρείου αἱρέσεως ἀνθισταμένων· Θεοδόσιος δὲ ὁ βασιλεὺς, ὀλίγον τῆς προτέρας συνόδου διαλιπὼν χρόνον, αὖθις τοὺς προεστῶτας τῶν ἀκμαζουσῶν τότε αἱρέσεων συνεκάλεσεν, ἢ πεισθησομένους, ἢ πείσοντας περὶ ὧν διεφέροντο· ὑπέλαβε γὰρ πάντας ὁμοδόξους ποιῆσαι, εἰ κοινὴν αὐτοῖς διάλεξιν προθείη περὶ τῶν ἀμφιβόλων τοῦ δόγματος· ἐπεὶ δὲ συνῆλθον· ἔτος δὲ τοῦτο ἦν, ᾧ Μεροβαύδης τὸ δεύτερον καὶ Σατορνῖνος ὑπάτευον, ἡνίκα δὴ
B συμβασιλεύειν αὐτῷ τὸν υἱὸν Ἀρκάδιον ἀνηγόρευσε· μετακαλεσάμενος Νεκτάριον, ἐκοινώσατο περὶ τῆς ἐσομένης συνόδου, καὶ τὰ ποιοῦντα τὰς αἱρέσεις ζητήματα εἰς διάλεξιν ἄγειν ἐκέλευσεν· ὅπως μία τῶν εἰς Χριστὸν πιστευόντων ἐκκλησία γένοιτο, καὶ δόγμα καθ' ὃ θρησκεύειν δεῖ, σύμφωνον· καθ' ἑαυτὸν δὲ Νεκτάριος ἐν φροντίσι γενόμενος, ὡς ὁμόφρονι περὶ τὴν πίστιν, δήλην ἐποίησε τὴν βασιλέως γνώμην Ἀγελίῳ, τῷ προϊσταμένῳ τῆς Ναυατιανῶν ἐκκλησίας· ὁ δὲ, τὴν ἀρετὴν τοῦ βίου διὰ
C τῶν ἔργων φέρων, κομψότητος δὲ καὶ τερθρείας λόγων ἀτριβὴς, προεβάλετο ἀντ' αὐτοῦ τὸ πρακτέον ἰδεῖν, διαλεχθῆναί τε εἰ δεήσειεν, ἄνδρα τῶν ὑπ' αὐτὸν ἀναγνωστῶν τότε, Σισίννιον ὄνομα, ὃς καὶ ὕστερον ἐπετράπη τὴν αὐτὴν ἐπισκοπήν· ἱκανὸν νοῆσαί τε καὶ φράσαι, καὶ τὰς ἐξηγήσεις τῶν ἱερῶν βίβλων ἀκριβῶς ἐπιστάμενον, καὶ πολυμαθῆ τῶν ἱστορημένων ὑπὸ τῶν παρ' Ἕλλησι καὶ τῇ ἐκκλησίᾳ φιλοσοφησάντων· ὃς δὴ καὶ τότε δόξας ἄριστα λέγειν, συνεβούλευσεν ἀποφυγεῖν τὰς πρὸς τοὺς ἑτεροδόξους διαλέξεις, ὡς ἔριδος καὶ μάχης αἰτίους· πυνθάνεσθαι
D δὲ αὐτῶν, εἰ προσίενται τοὺς πρὸ τῆς διαιρέσεως τῆς ἐκκλησίας, καθηγητὰς καὶ διδασκάλους τῶν ἱερῶν λόγων γενομένους· εἰ μὲν γὰρ τούτων, ἔφη, τὰς μαρτυρίας ἀποβάλωσιν, ὑπὸ τῶν οἰκείων ἐξελαθήσονται· εἰ δὲ ἱκανοὺς εἰς ἀπόδειξιν τῶν ἀμφιβόλων ἡγήσονται, προΐσχεσθαι δεῖ τὰς αὐτῶν βίβλους. εὖ γὰρ ᾔδει, ὡς οἱ παλαιοὶ συναΐδιον τῷ πατρὶ τὸν υἱὸν εὑρόντες, οὐκ ἐτόλμησαν εἰπεῖν ἐκ τινὸς ἀρχῆς τὴν γένεσιν αὐτὸν ἔχειν·

ἐπεὶ δὲ τάδε καλῶς ἔχειν καὶ Νεκταρίῳ συνεδόκει, μαθὼν δὲ καὶ ὁ βασιλεὺς, ἐπήνεσε τὴν βουλὴν, ἀπεπειρᾶτο τῶν ἀπὸ τῶν ἄλλων αἱρέσεων, ὅπως ἔχουσι γνώμης περὶ τὰς τῶν παλαιοτέρων ἐξηγήσεις· τῶν δὲ μάλα θαυμαστῶν, ἀναφανδὸν ἐδήλωσεν, εἰ ἐπὶ τοῖς εἰρημένοις αὐτοῖς καταπαύουσι τὰς ζητήσεις, καὶ ἀξιοχρέους ἡγοῦνται μάρτυρας τοῦ δόγματος· διχονοίας δὲ καὶ περὶ τούτου συμβάσης τοῖς προεστῶσι τῶν αἱρέσεων· οὐ ταυτὰ γὰρ ἕκαστοι περὶ τὰς τῶν ἀρχαιοτέρων ἐφρόνουν βίβλους· ἔγνω ὁ βασιλεὺς, ὡς διαλέξεσι μόναις οἰκείων λόγων πεποιθότες, παρῃτοῦντο τὴν πρότασιν· καὶ τῆς γνώμης αὐτοὺς μεμψάμενος, ἐκέλευσεν ἑκάστην αἵρεσιν γραφὴν αὐτῷ δοῦναι τοῦ οἰκείου δόγματος· ἐπεὶ δὲ ἡ ἡμέρα παρῆν, καθ᾽ ἣν ὥριστο τοῦτο ποιεῖν, συνῆλθον εἰς τὰ βασίλεια, ὑπὲρ μὲν τῶν ὁμοούσιον τριάδα δοξαζόντων, Νεκτάριος, καὶ Ἀγέλιος· ὑπὲρ δὲ τῆς Ἀρείου αἱρέσεως, Δημόφιλος ταύτης προεστώς· τοῦ δὲ Εὐνομίου, αὐτὸς Εὐνόμιος· Ἐλεύσιος δὲ ὁ Κυζίκου ἐπίσκοπος, ὑπὲρ τῶν καλουμένων Μακεδονιανῶν· δεξάμενος δὲ τὴν ἑκάστου γραφὴν, μόνην τὴν ὁμοούσιον τριάδα εἰσηγουμένην ἐπήνεσε· τὰς δὲ ἄλλας, ὡς ἐναντίας διέῤῥηξε· καὶ Ναυατιανοῖς μὲν, οὐδὲν ἐντεῦθεν παρὰ γνώμην ἀπέβη· ὁμοίως γὰρ τῇ καθόλου ἐκκλησίᾳ τὰ περὶ Θεοῦ δοξάζουσιν· οἱ δὲ ἄλλοι, πρὸς τοὺς αὐτῶν ἱερέας ἐχαλέπαινον, ὡς ἀμαθῶς σφίσιν ἀναντίους ἐπὶ τοῦ κρατοῦντος γενομένους· πολλοὶ δὲ καὶ καταγνόντες, πρὸς τὴν ἐπαινεθεῖσαν μετέθεντο· ὁ δὲ βασιλεὺς νομοθετῶν, ἐκέλευσε τοὺς ἑτεροδόξους μήτε ἐκκλησιάζειν, μήτε περὶ πίστεως διδάσκειν, μήτε ἐπισκόπους ἢ ἄλλους χειροτονεῖν· καὶ τοὺς μὲν, πόλεων καὶ ἀγρῶν ἐλαύνεσθαι· τοὺς δὲ, ἀτίμους εἶναι, καὶ πολιτείας ὁμοίως μὴ μετέχειν τοῖς ἄλλοις· καὶ χαλεπὰς τοῖς νόμοις ἐπέγραφε τιμωρίας· ἀλλ᾽ οὐκ ἐπεξῄει ἔργῳ τιμωρεῖσθαι, ἀλλ᾽ εἰς δέος καθιστὰς τοὺς ὑπηκόους ἐσπούδαζεν, ὅπως ὁμόφρονες αὐτῷ γένοιντο περὶ τὸ θεῖον· ἐπεὶ καὶ τοὺς ἑκόντας μετατιθεμένους ἐπήνει.

A Cum igitur Nectario id placuiſſet, & Imperator certior factus conſilium approbaſſet, tentare cœpit hæreticorum animos, quidnam ipſi de veterum interpretationibus ſentirent. Qui cum eas magnopere laudaſſent, Imperator apertiùs ex iis percontatus eſt, utrum ex illorum dictis controverſias deciſuri eſſent, & num illos idoneos doctrinæ teſtes judicarent. Cum vero hac etiam de re inter ſectarum principes orta eſſet diſſenſio: neque enim eadem omnes de veterum libris ſentiebant: intellexit Imperator, illos opinionum ſuarum al-

B tercationibus confiſos, conditionem propoſitam recuſare. Et damnato illorum conſilio, juſſit, ut unaquæq; ſecta fidei ſuæ formulam ſcripto comprehenſam ipſi traderet. Poſtquam dies illuxit quæ huic negotio conſtituta fuerat, convenerunt in palatium, pro iis quidem qui Trinitatẽ conſubſtantialem profitebantur, Nectarius & Agelius: pro Arianis autem Demophilus ejus ſectæ Antiſtes: pro Eunomianis Eunomius ipſe: pro iis vero qui Macedoniani dicuntur, Eleuſius Epiſcopus Cyzicenus. Porro acceptis ſingulorum libellis, eam ſolam fidei formulam Imperator probavit,

C quæ Trinitatem conſubſtantialem aſſereret. Reliquas vero, tanquam huic adverſantes diſcerpſit. Ac Novatianis quidem nihil ex hoc negotio accidit præter ſententiam, Idem enim quod Eccleſia Catholica, de Divinitate ſentiunt. Cæteri verò, Epiſcopis ſuis ſuccenſuerunt, quod coram Imperatore, pugnantia ſecum ipſis atque contraria, imperite dixiſſent. Multi etiam, damnatis illis, ad eam fidem quæ probata fuerat ſe tranſtulerunt. Cæterum Imperator lege lata præcepit, ne hæretici collectas agerent, neve de fide docerent, neve Epiſcopos aut alios ordinarent: utque alii quidem

D urbibus & agris pellerentur: alii vero notarentur infamiâ, nec jus æquum civitatis cum reliquis civibus poſſiderent. Et graves quidem pœnas legibus ſuis adſcripſit: haudquaquam tamen executioni mandavit. Neque enim punire ſubditos, ſed terrere tantummodo ſtudebat, ut idem cum ipſo de Divinitate ſentirent. Nam & illos laudabat, qui ſua ſponte converterentur.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN